

Let op de signalen

Vergelingsziekte in Limburg

Het groeiseizoen laat een grillig verloop zien. Ook dit jaar speelt vergelingsziekte op. Zowel bladschimmels, als doorbraak rhizomanie kunnen het resultaat beïnvloeden. 'Oogsten wat er is gegroeid' vraagt extra aandacht ter voorkoming van bietverlies. De verwachte opbrengst is 13,9 ton suiker per hectare.

Na een tijdige zaaiperiode volgde een periode van extreem langdurige droogte, waardoor de opkomst op de kleigrond moeizaam is verlopen. Voor ruim 80 hectare was de opkomst zo slecht, dat uiteindelijk is besloten de bieten eruit te rijden. Overzaai was in die gevallen geen oplossing. In de kleigebieden staan veel percelen met een vertraagde opkomst dit voorjaar er nu desondanks goed bij. Het plantenbestand is gemiddeld wel lager. Op sommige percelen is dit zelfs maar 30.000 tot 40.000 planten. Het zal voor dergelijke percelen lastig zijn de bieten goed te rooien.

Grote opbrengstverschillen

De hete weken in juli en augustus hebben op droogtegevoelige percelen een sterke wissel getrokken. Vanaf juli tot nu is de neerslag zeer ongelijk verdeeld over Nederland. In het westen en noorden hebben de bieten weinig problemen door vochtgebrek. In zuidwestelijke delen, maar vooral

in Zuidoost- en Oost-Nederland is het nog steeds te droog. Waar droogte een rol speelt, blijft de groei achter. Waar geen sprake is van vochtgebrek groeien de bieten juist fors door. De opbrengstverschillen per perceel zullen groot zijn. De gemiddelde hectareopbrengst is naar verwachting 82,5 ton bieten en 13,9 ton suiker.

Vergelingsziekte

Dit is het tweede jaar dat in BAS (het Bietenadviesstelsel) de monitoring van groene bladluizen is getoond. Dat gebeurde in een landelijk opgezet monitoringsnetwerk. In BAS kon de ontwikkeling van dag tot dag worden gevolgd. Bietentelers hebben hier dankbaar gebruik van gemaakt. De telers hebben regionaal ook attentie-berichten gekregen om het eigen bietenperceel op groene bladluis te inspecteren. Een globale inventarisatie van vergelingsziekte leert dat gemiddeld genomen de aantastingen in het

zuidwesten meevallen. Relatief gezien, want de schade was hier vorig jaar juist heel groot. Dit in tegenstelling tot de rest van Nederland. Opvallend is dat nu juist daar meer aantasting door vergelingsziekte wordt waargenomen. Een analyse moet nog worden gemaakt, maar duidelijk is al wel dat het belangrijk is op tijd met het juiste middel te spuiten.

Neonicotinoïden

Ondanks de maximale inspanningen is schade niet helemaal te voorkomen. Ook vragen de bespuitingen een veel hogere inzet van middelen dan voorheen, toen we enkele tientallen grammen toevoegden aan het pillenzaad.

In de ons omringende landen is het probleem zeker niet minder groot. In Frankrijk bijvoorbeeld is de aantasting door vergelingsziekte dit jaar alarme-rend. Dit heeft ertoe geleid dat de Fransen de discussie over de inzet van neonicotinoïden opnieuw zijn

aangegaan. Alles wordt daar in het werk gesteld om een vrijstelling te krijgen. Meer landen ondernemen actie. Cosun vindt dat ook Nederland hierin mee moet gaan en moet zorgen voor een gelijk speelveld. Cosun wil met de minister hierover in gesprek. Inmiddels is de vroegbestelling van bietenzaad voor 2021 afgerond. Mocht er een vrijstelling komen, dan doet Cosun Beet Company er alles aan, om voor de toevoeging van insecticiden, de bestellingen te herzien.

Controle op bladschimmels

Voor de komende maanden blijft het opletten, om schade door bladschimmels te voorkomen. Nu naast de temperatuur ook de vochtsituatie in het gewas gunstig is voor de ontwikkeling van bladschimmels moeten we extra alert zijn.

Nieuw in BAS is de weergave van het perceelsrisico, gebaseerd op sensoren in bietenpercelen. Samen met de

sensorgegevens wordt op basis van rotatie, grondsoort, biet naast biet en de ligging van bietenhoppen in het verleden, inzicht gegeven in de verwachte hoeveelheid schimmelsporen op een perceel.

Telers met een eigen bladschimmel-sensor hebben een nauwkeurig inzicht in het microklimaat en dus de infectiewaarde van hun perceel. Bij andere telers worden de waarden gebruikt van de dichtstbijzijnde sensor. Iedere teler kan de gegevens in de BAS-app inzien onder 'Mijn percelen'.

Let op doorbraak rhizomanie

Al ruim dertig jaar beschikken we over rhizomanie-resistente rassen. Inmiddels hebben we al meerdere jaren te maken met een nieuwe variant van het virus, de zogenaamde doorbraak rhizomanie. Dit kan zorgen voor een behoorlijke opbrengstderving en een sterk verlaagd suikergehalte. We zien dit verschijnsel steeds vaker optreden op percelen waar dit de laatste jaren niet zichtbaar was. Omdat er tegenwoordig goede rassen zijn met extra resistentie tegen doorbraak rhizomanie is het belangrijk de bietenpercelen daarop te controleren. Hoe is een doorbraakaan-tasting te herkennen? Een opvallend kenmerk zijn lichtgekleurde bieten, individueel of enkele bieten bij elkaar. De wortels hebben meestal de bekende insnoeringen van hoofd- of zijwortels. De vaatbundels binnenin zijn meestal bruin van kleur. Het advies is dergelijke observaties vast te leggen in de teeltregistratie en in Unitip. De perceelsinformatie kan dan worden gebruikt bij de toekomstige advisering over een bietenras. Zie ook de IRS-informatie op pagina 13.

Pieter Brooijmans

Voorkom rooiverliezen

De agrarische dienst van Cosun Beet Company zal ook deze campagne aandacht besteden aan de beoordeling van het oogstwerk. Op basis van de partijbeoordelingen van de laatste jaren is duidelijk naar voren gekomen dat zowel kopverlies als puntbreuk onnodige opbrengstverliezen met zich meebrengen. Het bovengemiddelde puntbreukverlies ligt op 0,5 tot 1 ton bieten per hectare. Hier ligt een verbeterpotentieel. Telers en loonwerkers kunnen hier dus wat aan doen.

Detail doorbraak rhizomanie

